

Prima instanță: Judecătoria Edineți, sediul Central, judecător Gh. Bîrsan
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători Iu. Grosu, A. Corcenco, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător – Svetlana Filincova,

Judecători –

Iurie Bejenaru, Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției, de Țenti Irina și Procuratura de Circumscripție Bălți împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2017, prin care a fost admis apelul Irinei Țenti și casată hotărârea Judecătoriai Edineți, sediul Central din 16 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Irinei Țenti către Ministerul Justiției și Procuraturii Edineț, cu privire la încasarea prejudiciului material și moral,

c o n s t a t ă:

La 03.01.2017, Țenti Irina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției a Republicii Moldova și Procuratura rl Edineț, prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă de 23000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 350000 lei, cauzate prin acțiunile ilicite ale Procuraturii rl Edineț, cu aducerea scuzelor oficiale public în formă scrisă din partea Procuraturii rl Edineț și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii a indicat că, la 07.10.2013, procurorul în Procuratura Edineț, d-1 Vl. Chistruga, a emis ordonanța de începere a urmăririi penale împotriva Irinei Țenti, în temeiul art. 42, 152 alin. (1) și 287 alin. (1) Cod penal, dispunând efectuarea urmăririi penale ofițerului de urmărire penală A. Simon.

La 30.10.2013, d-1 A. Simon, în urma efectuării acțiunilor de urmărire penală, a făcut propunerea de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și încetarea cauzei penale, dar la 05.11.2013, procurorul în Procuratura r-lui Edineț, d-1 Vl. Chistruga, a remis cauza penală pentru completarea urmăririi penale, stabilind termenul efectuării urmăririi penale până la 5.12.2013.

Întru executarea indicațiilor procurorului a fost completată urmărirea penală în urma căreia, la 4.12.2013, Țenti Irina a fost pusă sub învinuire de către procurorul Vl. Chistruga, în temeiul art. 42 alin. (5), 287 alin. (2) și 152 alin. (2) Cod penal.

La 17.01.2014, avocatul învinuitei, Martin V., a înaintat demers de încetare a urmăririi penale din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunilor imputate Irinei Țenti, însă prin ordonanța din 17.01.2014 a procurorului Vl.

Chistruga, a fost respins demersul, totodată, considerându-l nefondat.

Prin sentința Judecătorei Edineț din 29.07.2014, Țenti Irina a fost achitată din motivul lipsei componentei infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 287 alin. (2) lit. b) și art.42 alin. (5), 152 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond pe cauza dată procurorul Vl. Chistruga a atacat sentința cu apel. De asemenea a atacat cu apel sentința instanței de fond și partea vătămată Țenti Sv.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 aprilie 2015, apelurile declarate au fost respinse cu menținerea în vigoare fără modificări a sentinței Judecătorei Edineț din 29.07.2014.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 3 noiembrie 2015, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de partea vătămată Țenti Svetlana. A fost admis recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costăș. A fost casată sentința Judecătorei Edineț din 29.07.2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29.04.2015 în privința lui Țenti Irina. A fost rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează: Țenti Irina se consideră achitată de sub învinuirea înaintată în baza art. 42 alin. (5), 287 alin. (2) lit. b) și art. 42 alin. (5), 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În continuare, reclamanta a invocat că, prin pornirea urmăririi penale în privința ei și atragerea ilegală la răspundere penală i-au fost cauzate prejudicii material și în special moral, care necesită a fi recuperate din contul statului Republica Moldova pentru acțiunile ilegale ale procurorilor din Procuratura raionului Edineț, care fără temei legal au pornit contra ei urmărire penală, necătând la faptul că ofițerul de urmărire penală a propus neînceperea urmăririi penale contra ei.

În așa fel, din vina acestora, timp de doi ani a umblat pe drumuri: poliție, procuratură și judecătore - 8 ședințe de judecată, și anume: la 19.02.2014, 26.03.2014, 24.04.2014 - toate amânate la cererea părții vătămate sau a avocatului ei, la 14.05.2014, 11.06.2014, 4.07.2014, 18.07.2014 și 29.07.2014 - când a fost ședința finală și adoptată sentința. La fiecare ședință de judecată și la fiecare chemare la poliție sau procuratură avea retrăiri psihologice, insomnie, nervozitate, până la mandraj. Toate acestea negativ au influențat la starea sănătății, era impusă în situația de a folosi pastile calmante.

La Curtea de Apel Bălți de asemenea a avut trei ședințe de judecată și evident că și la acele ședințe a avut destule retrăiri și frică.

La toate ședințele de judecată partea vătămată, Țenti Sv., se stăruia să o jignească, s-o umilească, să-i înjosească cinstea și demnitatea de femeie, mamă a doi copii minori. Acestea sau întâmplat datorită pornirii ilegale a urmăririi penale de către Procuratura raionului Edineț și atragerea ilegală și neîntemeiată la urmărirea penală.

Reclamanta și-a întemeiat pretențiile în temeiul Legii nr. 1545 din 15.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 1422 Cod

civil.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț din 16.05.2017, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2017, a fost admis apelul Irinei Țenti și casată hotărârea Judecătorei Edineți, sediul Central din 16 mai 2017, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere parțială a acțiunii, fiind încasat din bugetul de stat în beneficiul Irinei Țenti prejudiciul material în mărime de 23 000 de lei și prejudiciul moral în mărime de 35 000 de lei.

La 30.10.2017, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la judecarea cauzei a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material, a apreciat în mod arbitrar probele la dosar.

La 24.11.2017, Țenti Irina a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, indicând că în principiu este de acord cu decizia instanței de apel privitor la casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei hotărâri noi, prin care s-a dispus încasarea prejudiciului material, dar nu este de acord cu faptul că suma încasată de către instanța de apel cu titlu de prejudiciu moral este prea mică, astfel solicitând admiterea integrală a acțiunii.

La 29.11.2017, Procuratura de Circumscripție Bălți a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 septembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a interpretat eronat normele de drept material.

La 12.12.2017, Procuratura Republicii Moldova a depus referință la cererea de recurs a Ministerului Justiției, prin care a solicitat admiterea acesteia.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM, de Țenti Irina și de către Procuratura de Circumscripție Bălți, ca fiind inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin.(1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Dat fiind faptul că temeiurile declarării recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art.432, Completul reține că, reieșind din prevederile art.437 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina

recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau acelor circumstanțe ale aplicării eronate ale normelor de drept material sau procedural, care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, criticile aduse de recurenți, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale pricinii, percepute din propriul punct de vedere al recurenților, nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art.432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

Se cere a fi precizat că, specific recursului declarat în condițiile secțiunii a 2-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, este că recursul nu provoacă o rejudecare a fondului pricinii. Rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Abordarea recurenților în speță evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de judecată, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor instanței de apel, care ar impune declararea recursurilor ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, iar recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, caracter care nu poate fi evidențiat de cererile de recurs în cauză.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM, de Țenti Irina și de către Procuratura de Circumscripție Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Svetlana Filincova,

Judecători –

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas